

Seletuskiri
haridus- ja teadusministri 18. juuni 2010 a. määruse nr 30 „Õpilasleiutajate riikliku konkursi läbiviimise tingimused ja kord” muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Eelnõu muutmise on tinginud vajadus muuta konkursi tähtaegu ning siduda auhinnasaajate väljakuulutamise ning autasustamine õpilaste teadusfestivaliga, mis toimub iga aasta kevadel. Konkursile esitavate tööde varasema kolme valdkonna asemel on neli kategooriat, mis jagunevad kooliastmete kaupa. Muudatusettepanekud on sündinud koostöös Sihtasutus Eesti Teadusagentuuri teaduse populariseerimise osakonnaga, kes on aastaid õpilasleiutajate riiklikku konkurssi läbi viinud.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Pille Pikker (tel 735 0215, e-post: Pille.Pikker@hm.ee) ja õigusosakonna õigusnõunik Kadi Mölder (tel 735 0234, e-post: kadi.molder@hm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu muudatuste eesmärk tuleneb vajadusest muuta konkursi korraldamist ning sellest osavõttu. Muudetakse konkursi toimumise tähtaegu eesmärgiga ühildada võitjate väljakuulutamise õpilaste teadustööde riikliku konkursi võitjate väljakuulutamise õpilaste teadusfestivalil, mis toimub iga aasta kevadel. Teise põhimõttelise muudatuse eesmärk on konkursitööde hindamine kooliastmete kaupa: senise kolme vanusekategooria asemel neli, lisades kõige nooremale kategooriale juurde ka eelkooliealiste laste osalemise.

Määruses tehakse järgmised muudatused:

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse § 2.

Määruse § 2 lõikes 1 muudetakse konkursi välja kuulutamise kuupäeva ja kehtestatakse konkursi väljakuulutamise ajaks hiljemalt 1. august. Seni oli selleks tähtajaks 30. juuni. Kuupäev muudetakse hilisemaks seoses konkursi tähtaja ja tulemuste väljakuulutamise tähtaja hilisemaks muutmisega. (Vastavalt siis 02.12.19 ja 20.04.20 senise 15.10 ja 10.12 asemel). Konkursi võitjad kuulutatakse välja õpilaste teadusfestivalil, mis toimub iga aasta kevadel.

Konkursi väljakuulutamise käskkirjas märgitakse lisaks konkursi eelarvele ka auhindade miinimumarv, konkursi kategooriad, konkursitööle esitavad nõuded, esitavate dokumentide loetelu ning konkursitööde esitamise koht ja tähtaeg. Määruse muudatusega kaovad ära konkursile esitavate tööde valdkonnad. Nende asemele tulevad (vanuse) kategooriad. Auhindade täpse arvu ja suuruse kohta teeb ettepaneku konkursikomisjon vastavalt antud vanusekategoorias laekunud tööde arvule. Auhindade arv selgub konkursitööde laekumise järgselt. Konkursi väljakuulutamise käskkirjas sätestatakse lisaks konkursi eelarvele ka auhindade miinimumarv, konkursi kategooriad, konkursitööle esitavad nõuded, esitavate dokumentide loetelu ning konkursitööde esitamise koht ja tähtaeg. Tegelikult määrab komisjon igal aastal vastavalt esitatud tööde arvule ja proportsioonile kategooriate kaupa auhindade arvu ja suurus sellest tulenevalt. Kui mõnes vanusekategoorias on töid rohkem, siis antakse selles proportsionaalselt auhindu rohkem.

Määruse § 2 lõike 2 sõnastust muudetakse põhjusel, et viia see kooskõlla tegelikkusega. Sihtasutusel Teaduskeskus AHHA ei ole enam kohustust oma veebilehel avaldada õpilasleiutajate konkursi kuulutust.

Määruse § 2 lõike 3 sõnastust muudetakse selliselt, et senise kolme konkursikategooria asemel sätestatakse neli kategooriat, et konkursil oleks võimalik osaleda ka eelkooliealistel lastel ning kutseõppeasutuste õpilastel.

Eelnõu punktidega 2 ja 3 muudetakse määruse § 3 lõigete 1 ja 2 sõnastust. Lõikesse 1 lisatakse asutuste loetellu koolieelne lasteasutus ning sama paragrahvi lõikes 2 jäetakse välja sulgudes olev selgitus, milline võiks või peaks olema konkursitöö. Nõuded tööle ja esitatavatele materjalidele on kirjas konkursi väljakuulutamise käskkirjas. Seoses eelkooliealiste laste konkursil osalemise võimaldamisega lisatakse kategooriasse ka koolieelne lasteasutus, sest kõik koolieelikud ei pruugi käia koolide juures korraldatavates nn eelkoolides. Senine kogemus on näidanud, et soov osaleda leiutajate konkursil, on eelkooliealistel lastel suur.

Eelnõu punktiga 4 muudetakse määruse § 4 lõiget 1 ja lisatakse konkursikomisjoni liikmete hulka ka valdkondlike kompetentsikeskuste esindajad (nt. Sihtasutuse Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus, SA AHHA jne) sest ka nende esindaja peaks kuuluma konkursitöid hindavas komisjoni. Valdkondlikke kompetentsikeskusi ei nimetata konkreetselt, sest neid võib aja jooksul lisanduda.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse § 4 lõike 6 sõnastust ja sätestatakse „teenindamise tagab“ asemel „tööd korraldab“. Olemasolev kirjaviis on bürokraatlik, ettepaneku eesmärk on selgema eesti keele kasutamine.

Eelnõu punktiga 6 muudetakse määruse § 6 lõiget 2 ja sätestatakse konkursitulemuste teatavastegemise tähtaeg, mis on senise 10. detsembri asemel 20. aprill. Muudatus tehakse seoses õpilasleiutajate konkursi auhindamisürituse ühildamisega õpilaste teadustööde riikliku konkursi auhindade üleandmisega õpilaste teadusfestivalil. Aastate jooksul on kujunenud õpilaste teadusfestivalist ülipopulaarne ettevõtmine, siis on mõistlik ka noorte leiutajate kätetöö noortele nimetatud festivali raames vaatamiseks välja panna ning konkursi võitjad suurema publiku ees välja kuulutada.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

5. Määruse mõjud

Määruse muudatusega ei kaasne sotsiaalseid ega demograafilisi mõjusid. Määrusega ei kaasne mõjusid riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele. Määruse muudatused võivad kaasa tuua suurema huvi ning osalejate arvu kasvu õpilasleiutajate konkursist. Ühtlasi võivad määruse muudatused soodustada laste ja noorte huvi kasvu inseneeria valdkonna vastu.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatuse jõustumisega ei kaasne riigieelarvelisi kulusid ja tulusid.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumitele ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks: Eesti Lasteaednike Liidule, Eesti Alushariduse Juhtide Ühendusele, Eesti Eralasteaedade Liidule, Lastevanemate Liidule, Eesti Koolijuhtide Ühendusele, Eesti Õpetajate Liidule, Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingule, SA-le AHHAA, Energia Avastuskeskusele ja SA-le Eesti Teadusagentuur.

Katrin Pihor
teadusosakonna juhataja